

**การพิมพ์ฉลากยาแบ่งบรรจุ (prepack sticker)
และสติ๊กเกอร์ต่อเนื่อง โดยใช้โปรแกรม microsoft excel
และ microsoft word**

**How to print prepack sticker and continuous sticker
by using microsoft excel and microsoft word programs**

ชุตินา ภัทรทิวานนท์ ภ.ม.*

Abstract

Problem/background : To print most of the drug labels in continuous sticker require ready program that made for printing them. If we can print drug labels by using common programs that have in most computers, it will be alternative convenient choice that we can print drug labels by ourself, without depend on ready made program.

Research question/objective : To print drug labels in continuous sticker by using microsoft excel and microsoft word programs which are basic programs in computers.

Setting : General hospital.

Research design : Experimental study.

Material : Computer that has microsoft excel and microsoft word programs; dot matrix printer; continuous sticker size 3 or 4 holes.

Methods : Made mail merge in microsoft word program by using data in microsoft excel program then tried to set index of pages and printed in continuous sticker.

Results : Can print drug labels in continuous sticker by using microsoft excel and microsoft word programs.

Conclusion : Using microsoft excel and microsoft word programs which are basic programs in most computers, can print many types of drug labels. This include prepack sticker that become useful for pharmacists, labels of drug that produced in hospital, labels that calculating from microsoft excel program and also can type any words in continuous sticker without using ready made program.

Key words : Prepack, drug labels

บทคัดย่อ

ปัญหา/เหตุผลของการทำวิจัย : การพิมพ์ฉลากยาในสติ๊กเกอร์ต่อเนื่องส่วนใหญ่ต้องอาศัยโปรแกรมที่สร้างขึ้นเฉพาะหากสามารถพิมพ์ฉลากยาโดยใช้โปรแกรมที่มีอยู่ในคอมพิวเตอร์ทั่วไปจะเป็นอีกทางเลือกที่สะดวก, สามารถพิมพ์ฉลากยาได้เองโดยไม่ต้องพึ่งโปรแกรมสำเร็จรูป

เป้าหมาย/คำถาม : เพื่อให้สามารถพิมพ์ฉลากยาได้โดยใช้โปรแกรม microsoft excel และ microsoft word ซึ่งเป็นโปรแกรมที่มีอยู่ในคอมพิวเตอร์ทั่วไป

ประเภทโรงพยาบาล/คลินิก : โรงพยาบาลทั่วไป

วิธีการศึกษา : การศึกษาเชิงทดลอง

วัสดุ : เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรม microsoft excel และ microsoft word, เครื่อง printer แบบจุด (dot matrix), สติ๊กเกอร์ต่อเนื่องขนาด 3 หรือ 4 รู

วิธีการทำวิจัย : สร้างจดหมายเวียนในโปรแกรม microsoft word โดยใช้แหล่งข้อมูลในโปรแกรม microsoft excel จากนั้นทดลองตั้งค่าน้ำกระดาษและพิมพ์ในสติ๊กเกอร์ต่อเนื่อง

ผลการศึกษา : สามารถพิมพ์ฉลากยาในสติ๊กเกอร์ต่อเนื่องได้โดยใช้โปรแกรม microsoft excel และ microsoft word

สรุป : อาศัยหลักการสร้างจดหมายเวียนจากการใช้โปรแกรม microsoft excel และ microsoft word ซึ่งเป็นโปรแกรมพื้นฐานในคอมพิวเตอร์ทั่วไป สามารถพิมพ์ฉลากยาในสติ๊กเกอร์ต่อเนื่องได้หลากหลายซึ่ง ได้แก่ ฉลากยาแบ่งบรรจุ (prepack sticker), ฉลากยาผลิต, ฉลากยาที่ได้จากการคำนวณโดยใช้โปรแกรม microsoft excel และสามารถพิมพ์ข้อความที่ต้องการลงในสติ๊กเกอร์ต่อเนื่องได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยโปรแกรมที่สร้างขึ้นสำเร็จรูปเพื่อพิมพ์ฉลากยา

บทนำ

ปัจจุบันฝ่ายเภสัชกรรมต้องแบ่งบรรจุยาไว้ล่วงหน้าเพื่อให้จ่ายยาได้อย่างรวดเร็ว, ลดระยะเวลาการนับเม็ดยาในช่วงเวลาเร่งด่วนที่มีผู้ป่วยมารับยาเป็นจำนวนมาก ฉลากของยาที่แบ่งบรรจุ (prepack sticker) จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อระบุว่ายานี้คือยาอะไร ปริมาณเท่าใดและหมดอายุเมื่อไหร่ โปรแกรมที่ช่วยในการพิมพ์ฉลากจึงเป็นสิ่งที่เภสัชกรต้องการ ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนผู้เข้าชมหัวข้อ “โปรแกรมพิมพ์ฉลากยา prepack” ใน website www.pharmacafe.com ที่มีผู้ตั้งกระทู้ไว้เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2548 มีจำนวนผู้เข้าชมหัวข้อนี้ ณ วันที่ 24 กันยายน 2549 (ระยะเวลา 9 เดือน) ถึง 1,054 คน

ถึงแม้จะมีโปรแกรมสำเร็จรูปที่บริษัทขายสติ๊กเกอร์ให้ใช้โดยไม่คิดมูลค่า แต่ก็มีการกำหนดอายุการใช้งานเพียง 2-3 ปี จากนั้นต้องขอใหม่กับบริษัทและต้องซื้อสติ๊กเกอร์กับบริษัท นอกจากนี้หากจะพิมพ์ฉลากยาในสติ๊กเกอร์ดวงใหญ่ (ขนาดเท่าฉลากยาคนไข้นอก) ตัวอย่างเช่น ฉลากยาเตรียมสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย (extemporaneous preparation's label); ฉลากยาเพื่อออกหน่วย PCU หรือพิมพ์ฉลากยาไว้ล่วงหน้า เช่น ฉลากยา paracetamol ที่เว้นช่องไว้เพื่อลงชื่อผู้ป่วย, วิธีใช้เมื่อจ่ายให้กับผู้ป่วย; ฉลากยาผลิต ก็ต้องไปพิมพ์ฉลากโดยใช้โปรแกรมของห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก (เช่น โปรแกรม HomC) ซึ่งมีการใช้งานอยู่ตลอดเนื่องจากมีผู้ป่วยจำนวนมากต้องรอไปพิมพ์ในช่วงที่คอมพิวเตอร์ว่าง หากสามารถพิมพ์ฉลากยาโดยใช้โปรแกรมที่มีอยู่ในคอมพิวเตอร์ทั่วไป คือ microsoft excel และ microsoft word จะช่วยให้สะดวกสามารถพิมพ์ฉลากได้เองจากคอมพิวเตอร์ทุก

จุดและสามารถนำมาประยุกต์ใช้พิมพ์ฉลากยาที่ต้องการได้มากมายรวมถึงฉลากของโปรแกรมคำนวณที่สร้างจาก microsoft excel เช่น โปรแกรมปรับความเข้มข้นน้ำเกลือ, โปรแกรมคำนวณสารอาหารทางหลอดเลือดดำที่สามารถพิมพ์ฉลากเพื่อติดที่ขวดน้ำเกลือได้เลย เพิ่มความสะดวกในการทำงานโดยไม่ต้องอาศัยโปรแกรมที่สร้างขึ้นสำเร็จรูปเพื่อพิมพ์ฉลากยา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพิมพ์ฉลากยาแบ่งบรรจุ, ฉลากยาผลิตโดยใช้โปรแกรมที่มีในคอมพิวเตอร์ทั่วไป
2. นำมาประยุกต์ใช้พิมพ์สติ๊กเกอร์ต่อเนื่องขนาดที่ใช้กันทั่วไปเช่นขนาด 3, 4 รู เพื่อพิมพ์ฉลากอื่น ๆ เช่น ฉลากยาสำหรับออกหน่วย PCU, พิมพ์ฉลากของโปรแกรมคำนวณที่สร้างใน excel เช่น โปรแกรมคำนวณสารอาหารทางหลอดเลือดดำ หรือพิมพ์ข้อความที่ต้องการลงในสติ๊กเกอร์ต่อเนื่องและประยุกต์ใช้ในการพิมพ์ซองจดหมาย

วัสดุและวิธีการ

วัสดุ

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรม microsoft excel, microsoft word
 2. เครื่อง printer แบบจุด (dot matrix)
 3. สติ๊กเกอร์ต่อเนื่องขนาด 3 รู (ความสูง 3.8 ซม.) หรือ 4 รู (ความสูง 5.1 ซม.) ทั้งนี้หากขนาดของสติ๊กเกอร์ที่มีแตกต่างจากนี้อาจวัดขนาดแล้วตั้งค่าในขนาดสติ๊กเกอร์
- สติ๊กเกอร์ขนาด 4 รู เช่น ฉลากยาแบ่งบรรจุ, ฉลากยาคนไข้นอก

ชื่อผู้ป่วย	ชื่อผู้ป่วย	ชื่อผู้ป่วย	ชื่อผู้ป่วย
Amoxdillin 30 เม็ด	Amoxdillin 30 เม็ด	Amoxdillin 30 เม็ด	Amoxdillin 30 เม็ด
แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345	แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345	แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345	แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345
ควรรักษา 01/06/50	ควรรักษา 01/06/50	ควรรักษา 01/06/50	ควรรักษา 01/06/50
Amoxdillin 30 เม็ด	Amoxdillin 30 เม็ด	Amoxdillin 30 เม็ด	Amoxdillin 30 เม็ด
แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345	แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345	แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345	แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345
ควรรักษา 01/06/50	ควรรักษา 01/06/50	ควรรักษา 01/06/50	ควรรักษา 01/06/50
Amoxdillin 30 เม็ด	Amoxdillin 30 เม็ด	Amoxdillin 30 เม็ด	Amoxdillin 30 เม็ด
แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345	แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345	แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345	แผ่นบรรจุ 0105/49 lotno. A12345
ควรรักษา 01/06/50	ควรรักษา 01/06/50	ควรรักษา 01/06/50	ควรรักษา 01/06/50

ฉลากยาแบ่งบรรจุ (prepack sticker)

โรงพยาบาลศรีสะเกษ (045) 811503	
Amoxicillin 500 mg capsule	เม็ด
ชื่อ.....	
รับประทานครั้งละ.....เม็ด วันละ.....ครั้ง	
หลังอาหาร เข้า กลางวัน เย็น ก่อนนอน	
รับประทานยาติดต่อกันทุกวันจนหายขาด	

ฉลากยาคนไข้

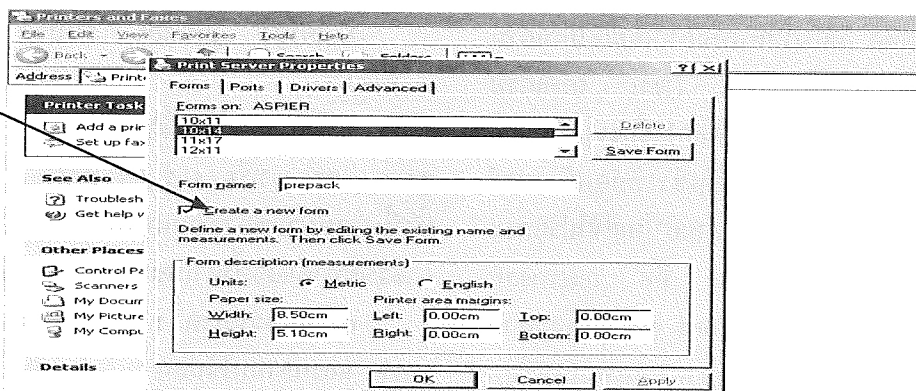
โรงพยาบาลศรีสะเกษ (045) 811503	
1/2 Ammon carb	50 ml
รับประทานครั้งละ.....ช้อนชา วันละ.....ครั้ง	
หลังอาหาร เข้า กลางวัน เย็น ก่อนนอน	
otno 0200046 ควรรักษา 06/11/49	

ฉลากยาคนไข้

วิธีการ

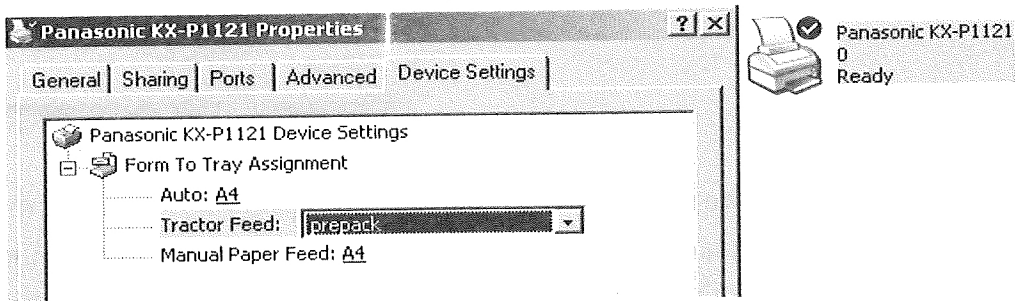
1. เพิ่ม printer โดยเข้าไปที่ Start -> Setting -> Printers and Faxes เลือก Add a printer แล้วเลือกรุ่น printer ที่มี
2. ตั้งค่าขนาดสติ๊กเกอร์เพื่อให้ printer รู้จัก โดยกรณี window XP เข้าไปที่ Start -> Setting -> Printers and Faxes (ยังไม่ต้อง click ที่ printer) จากนั้นเลือกเมนู file ->

server properties แล้ว tick เลือก create a new form ตั้งชื่อสติ๊กเกอร์ เช่น สติ๊กเกอร์ต่อเนื่องขนาด 4 รู ตั้งชื่อว่า prepack ใส่ขนาดกว้าง 8.50 cm, สูง 5.10 cm แล้ว save form (กรณีสติ๊กเกอร์ต่อเนื่องขนาด 3 รู ใส่ขนาดกว้าง 9.90 cm, สูง 3.80 หรือ 3.82 cm) โดยหากสติ๊กเกอร์ที่มีขนาดแตกต่างจากนี้ให้วัดและใส่ค่าความกว้างและความสูงของฉลากที่มี

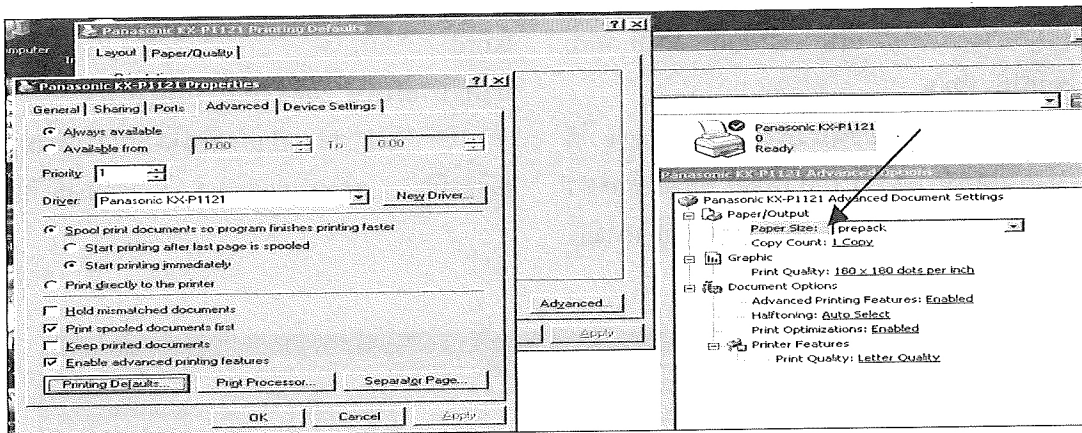
(สำหรับ window ME ตั้งค่าขนาด สติ๊กเกอร์โดย click ขวาที่ icon ของเครื่อง printer จากนั้นเลือกเมนู paper เลือก custom แล้ว double click เข้าไปตั้ง Width 900 Heigh 510 หน่วย 0.1 milimetre จากนั้น click unprint area เลือกหน่วยเป็น inch แล้วตั้งค่าให้เป็น 0 ทั้งหมด)⁽¹⁾

3. สำหรับ window XP หลังจากได้ ขนาดสติ๊กเกอร์แล้วต้อง restart เครื่องก่อน จากนั้นเข้ามาตั้งค่า properties ของ printer โดย click ขวา icon ของเครื่อง printer เลือก properties เลือกเมนู Device setting -> tractor feed ใส่ชื่อสติ๊กเกอร์ที่ตั้งไว้

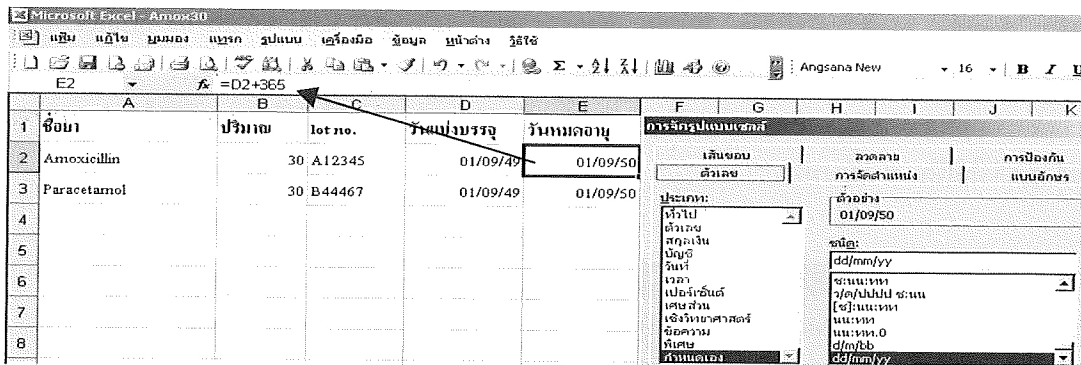

และตั้งค่าอีกทีโดยเข้าไปที่เมนู Advanced ->printing defaults-> กดปุ่ม Advanced-

>paper size-> ใส่ชื่อสติ๊กเกอร์ที่ตั้งไว้ เช่น prepack

4. สร้างฐานข้อมูลในโปรแกรม excel umn เช่น ชื่อยา ปริมาณ lot no. วันแบ่งบรรจุ
ตั้งชื่อ column ที่เซลล์บนสุดของแต่ละ col- วันหมดอายุ

หมายเหตุ : กรณีที่ต้องการให้คำนวณวันหมดอายุให้ click ขวาที่เซลล์แล้วเลือกจัดรูปแบบเซลล์ -> กำหนดเอง จากนั้นพิมพ์ชนิดเป็น dd/mm/yy ทั้งวันแบ่งบรรจุและวันหมดอายุแล้วใส่สูตรเพื่อคำนวณวันหมดอายุที่เซลล์วันหมดอายุ เช่น กำหนดวันหมดอายุเป็น 1 ปี ให้ใส่สูตรเป็น = ชื่อเซลล์วันแบ่งบรรจุ (ในตัวอย่างคือ D2) + จำนวนวัน (คือ 365) ในการลงข้อมูลอาจลง พ.ศ. เป็น 4 หลักเพื่อไม่ให้ พ.ศ. ไซร์เป็น 1949

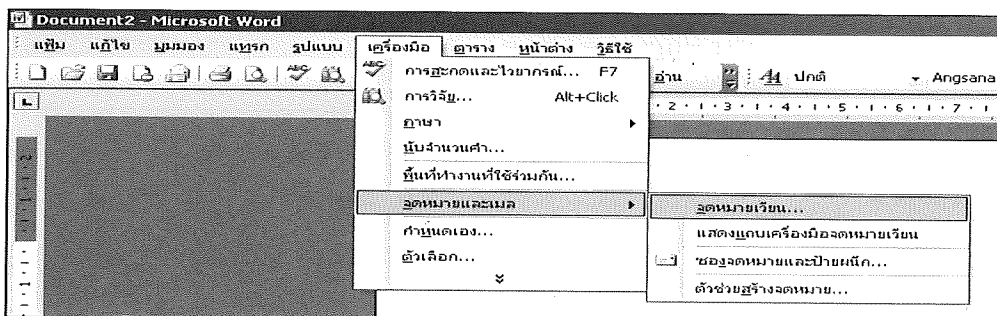
จากนั้นตั้งชื่อแฟ้ม excel นี้แล้ว save ไว้ (หากไม่ต้องการสร้าง file excel ของยาทีละตัวสามารถใส่ชื่อยาอื่นในแถวถัดไป เมื่อต้องการจะ

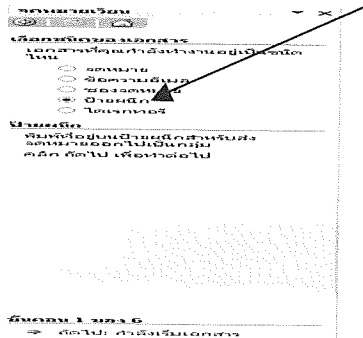
ใส่ข้อมูล ก็ใส่ข้อมูล lot no., วันแบ่งบรรจุลงในแถวของยานั้น (เมื่อ enter จะคำนวณวันหมดอายุให้อีก) จากนั้นเมื่อผสานกับแบบฉลากใน word แล้ว (ซึ่งจะกล่าวถึงการสร้างในขั้นตอนต่อไป) ก็เลือกฉลากของยาตัวนั้นแล้วส่งพิมพ์หน้าปัจจุบัน จะช่วยให้ไม่ต้องสร้าง file excel ของยาจำนวนมาก

5. สร้างแบบฉลากในโปรแกรม microsoft word

สำหรับ office 2003 และ office XP⁽²⁾

5.1 สร้างป้ายฉลากโดยเข้าไปที่เมนู เครื่องมือ -> จัดหมายและเมล -> จัดหมายเวียน

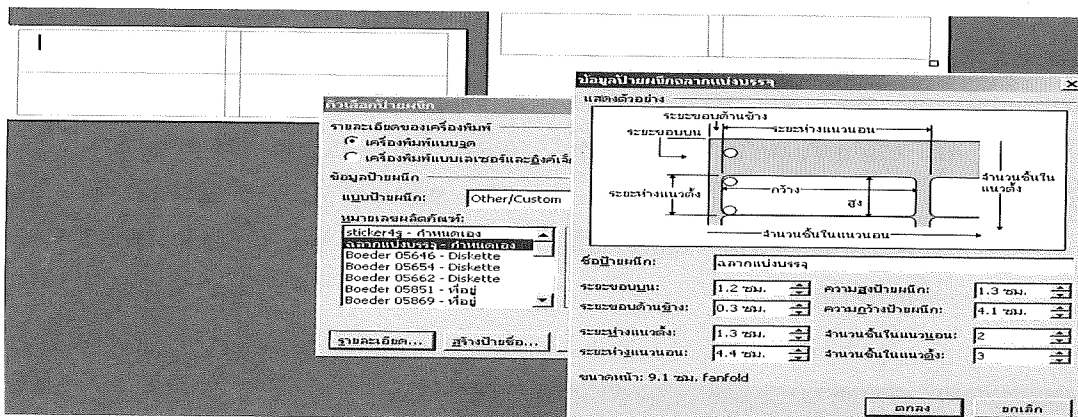

ที่ด้านขวาจะขึ้นตัวช่วยสร้างจดหมายเวียน
ให้เลือกเอกสารชนิดเอกสารเป็นป้ายฉลาก

จากนั้นมาที่ขั้นตอนด้านล่างให้เลือก
ถัดไป: กำลังเริ่มเอกสาร

5.2 สร้างป้ายชื่อสติ๊กเกอร์และกำหนด
ขนาด โดยเลือก ตัวเลือกป้ายฉลาก -> เลือก
เครื่องพิมพ์แบบจุด -> กดปุ่มสร้างป้ายชื่อ -> ใส่
ชื่อป้ายฉลาก เช่น ฉลากยาแบบบรรจุ (ตามรูป
ที่หัวข้อวัสดุ ซึ่งเป็นสติ๊กเกอร์ 4 รู ที่มีฉลาก
เล็ก ๆ 8 ดวง ต่อ 1 รอยบุ - ใช้เฉพาะ 6 ดวงล่าง
2 ดวงแรก ขนาดเล็กไม่ได้ใช้) ใส่ขนาดดังนี้

ฉลากยาแบบบรรจุ : ระยะขอบบน 1.2
ชม. ความสูงของป้ายฉลาก 1.3 ชม. ระยะขอบ
ด้านข้าง 0.3 ชม. ความกว้างป้ายฉลาก 4.1 ชม.
ระยะห่างแนวตั้ง 1.3 ชม. ระยะห่างแนวนอน
4.4 ชม. จำนวนขึ้นแนวนอน 2 จำนวนขึ้นแนว
ตั้ง 3 แล้วตอบตกลง

หมายเหตุ : หากสติ๊กเกอร์ที่มีแตกต่าง
จากนี้การกำหนดระยะสามารถวัดขนาดของ
สติ๊กเกอร์แล้วกรอกข้อมูลในข้อมูลป้ายฉลากตาม
นี้ คือ

ระยะขอบบน คือ ระยะจากรอยบุบนถึง
ตำแหน่งที่จะให้เริ่มพิมพ์

ระยะขอบด้านข้าง คือ ระยะจากขอบรูด้าน
ข้างถึงขอบซ้ายของสติ๊กเกอร์

ระยะห่างแนวตั้งคือระยะจากขอบบนของ
ดวงเล็กถึงขอบบนของดวงถัดไป

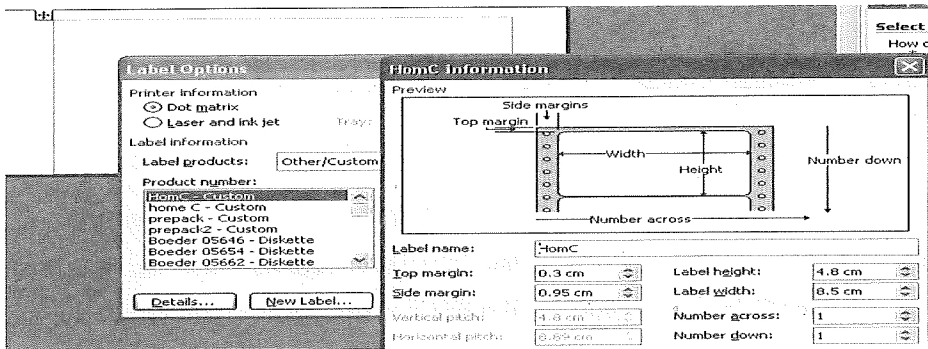
ระยะห่างแนวนอนคือระยะจากขอบด้านซ้าย
ของสติ๊กเกอร์ดวงซ้ายถึงขอบซ้ายของดวงด้านขวา

ความสูงของป้ายผนึก คือ ความสูงของ
สติ๊กเกอร์ดวงเล็ก

ความกว้างของป้ายผนึก คือ ความกว้าง
ของสติ๊กเกอร์ดวงเล็ก

จำนวนชั้นในแนวนอน คือ จำนวนชั้นของ
สติ๊กเกอร์ดวงเล็กในแนวนอน

จำนวนชั้นในแนวตั้ง คือ จำนวนชั้นของ
สติ๊กเกอร์ดวงเล็กในแนวตั้ง

ป้ายผนึก :
ฉลากยา
คนไข้นอก

ฉลากยาคนไข้นอก (ขนาด 4 รู)
: ระยะขอบบน 0.3 ซม. ความสูงของป้ายผนึก
4.8 ซม. ระยะขอบด้านข้าง 0.95 ซม. ความ
กว้างป้ายผนึก 8.5 ซม. จำนวนชั้นแนวนอน 1
จำนวนชั้นแนวตั้ง 1

กรณีสติ๊กเกอร์ 3 รู : ระยะขอบ
บน 0.3 ซม. ความสูงของป้ายผนึก 3.5 ซม.
ระยะขอบด้านข้าง 0.95 ซม. ความกว้างป้าย
ผนึก 7.6 ซม. จำนวนชั้นแนวนอน 1 จำนวน
ชั้นแนวตั้ง 1

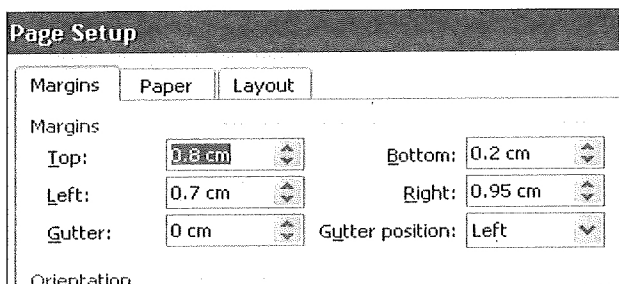
5.3 ตั้งค่านักกระดาษ โดยเข้าไปที่
เมนูแฟ้ม -> ตั้งค่านักกระดาษ

เลือกเมนูกระดาษ จากนั้นเลือก
ขนาดกระดาษตามชื่อสติ๊กเกอร์ที่ตั้งไว้ที่ server
properties ของ printers and faxes ในตอน
แรก เช่น prepack สำหรับสติ๊กเกอร์ขนาด 4 รู
เลือกเมนูระยะขอบกำหนดขนาดดังนี้

ฉลากยาแบ่งบรรจุ : บน 0.8 ซม. ล่าง
0.2 ซม. ซ้าย 0.7 ซม. ขวา 0.95 ซม.

ฉลากยาคนไข้นอก : บน 0.8 ซม. ล่าง
0 ซม. ซ้าย 0.95 ซม. ขวา 0.95 ซม.

สติ๊กเกอร์ 3 รู : บน 0.3 ซม. ล่าง
0 ซม. ซ้าย 1.5 ซม. ขวา 0.95 ซม.

ถ้ามีการถามว่าระยะขอบอย่าง
น้อยหนึ่งด้านถูกตั้งออกนอกพื้นที่ของ
หน้ากระดาษที่สามารถพิมพ์ได้ โปรด
เลือกปุ่ม “ซ่อมแซม” เพื่อเพิ่มระยะ
ขอบให้เหมาะสม ให้ออก “ละเว้น”

(หมายเหตุ : อาจต้องลองปรับค่าให้พอดีกับตำแหน่งที่ได้สติ๊กเกอร์ เช่น หากหันมาด้านซ้ายอาจเพิ่มระยะขอบซ้ายขึ้น (ตัวเลขระยะข้านี้กำหนดจากเครื่อง printer Panasonic KX-P1131 โดยตำแหน่งตัวยัดที่ได้สติ๊กเกอร์ด้านขวาห่างจากตำแหน่งที่ซ้ายสุดที่ตัวยัดด้านซ้ายสามารถใส่สติ๊กเกอร์ต่อเนื่องขนาด 4 รู ได้ประมาณ 13 ซม.) หรือการกำหนดขอบบนที่สติ๊กเกอร์จะ load เข้ามาของ printer แต่ละเครื่องไม่เหมือนกันอาจลองเปลี่ยนระยะขอบบน (ตัวเลขระยะขอบบนนี้กำหนดตำแหน่งที่ระยะต่ำกว่าขอบหน้าเป็นที่บังเวลา load สติ๊กเกอร์เข้าเครื่อง printer Panasonic KX-P1131 ประมาณ 0.4 ซม.)

เลือกเมนูเค้าโครงกำหนดหัวกระดาษและท้ายกระดาษดังนี้

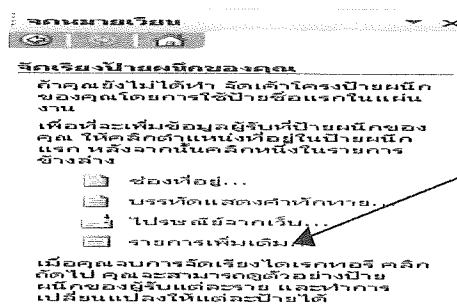
ฉลากแบ่งบรรจุ : หัวกระดาษ 1.4 ซม.
ท้ายกระดาษ 0.2 ซม.

ฉลากยาคนไข้นอก : หัวกระดาษ 0.95 ซม. ท้ายกระดาษ 0 ซม.

สติ๊กเกอร์ 3 รู : หัวกระดาษ 1.4 ซม. ท้ายกระดาษ 0.2 ซม.

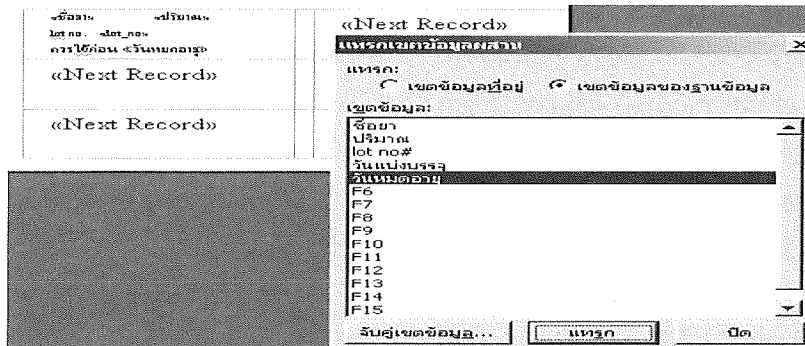
5.4 เลือกผู้รับเพื่อเชื่อมเข้ากับฐานข้อมูลใน excel โดยเลือกขั้นตอน ถัดไป : เลือกผู้รับ จากนั้นเลือกเรียกดูที่ส่วนกลางของตัวช่วยสร้างจดหมายเวียน แล้วเปิดเพิ่ม excel ที่ save ไว้ เลือกแล้วตอบ sheet 1 และตอบตกลง

5.5 มาที่ขั้นตอนด้านล่าง เลือกถัดไป : จัดเรียงป้ายผนึกของคุณ จากนั้นเลือกรายการเพิ่มเติมที่ส่วนบนของตัวช่วยสร้างจดหมายเวียน

จะขึ้นหน้าจอแทรกเขตข้อมูลผสาน ให้เลือกชื่อเขตข้อมูล (ชื่อ column ใน excel เช่น ชื่อยา) แล้วกดปุ่มแทรก เป็นการวางตำแหน่งลงในแบบฉลากโดยเมื่อวางเขตข้อมูลแล้วกดปุ่มปิด กด space bar เพื่อเลื่อนไปตำแหน่งที่จะวางเขตข้อมูลอื่นจากนั้นเลือกรายการเพิ่มเติมอีก

เพื่อแทรกเขตข้อมูล ทั้งนี้สามารถพิมพ์ข้อความที่ต้องการลงในแบบฉลากได้ เช่น ควรใช้ก่อน เมื่อวางเขตข้อมูลแล้วสามารถกำหนดขนาดตัวอักษรในแบบฉลาก (ฉลากยาแบ่งบรรจุอาจใช้ตัวอักษรขนาด 9 โดยชื่อยาอาจใช้ขนาดใหญ่กว่านี้ และเป็นตัวหนา)

5.6 เมื่อปรับขนาดและตำแหน่งเรียบร้อยแล้ว ลองดูตัวอย่างของฉลากที่ได้โดยเลือกที่ขั้นตอนถัดไป : แสดงตัวอย่างป้ายฉลาก หากยังไม่พอใจสามารถกลับมาปรับแบบฉลากโดยมาที่ขั้นตอนก่อนหน้า : จัดเรียงป้ายฉลากของคุณ

แล้วทำการปรับขนาด, ตำแหน่งให้ได้ขนาดที่ต้องการ เมื่อได้แบบฉลากที่ต้องการแล้วสามารถ copy แบบฉลากไปที่ดวงเล็กที่เหลืออีก 5 ดวง

5.7 บันทึกแบบฉลากไว้

ชื่อยา	ปริมาณ	เม็ด
แอมoxicillin	วันแบ่งบรรจุ	lot no.
lot no.	การใช้ก่อน	วัน
ชื่อยา	ปริมาณ	เม็ด
แอมoxicillin	วันแบ่งบรรจุ	lot no.
lot no.	การใช้ก่อน	วัน
ชื่อยา	ปริมาณ	เม็ด
แอมoxicillin	วันแบ่งบรรจุ	lot no.
lot no.	การใช้ก่อน	วัน

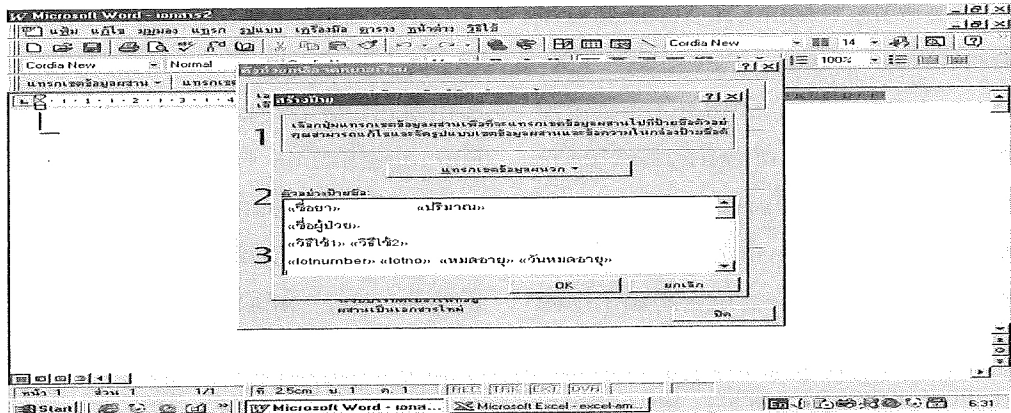
5.8 เลือกขั้นตอนถัดไป : การผสานเสร็จสมบูรณ์ จะขึ้นฉลากที่ผสานเรียบร้อยแล้ว

5.9 ในการลงข้อมูล เมื่อลงข้อมูล lot no., วันแบ่งบรรจุใน excel แล้วเปิดเพิ่มแบบฉลากใน word จากนั้นกดปุ่มผสานเป็นเอกสารใหม่ จะปรากฏฉลากที่ได้

5.10 ในการสั่งพิมพ์ ให้นำ cursor ไปที่ฉลากที่ต้องการพิมพ์ เลือก printer ที่ตั้งค่าไว้โดยเข้าไปที่ start -> setting -> printers and faxes เลือก printer แล้ว click ขวาเลือก set as default จากนั้นสั่งพิมพ์โดยเลือกเมนู พิมพ์->พิมพ์ เลือกหน้าปัจจุบันแล้วใส่จำนวนดวงที่ต้องการพิมพ์โดยใส่ตัวเลขที่จำนวนสำเนา

Amoxicillin	30 เม็ด
แอมoxicillin	วันแบ่งบรรจุ 9/12/549 lot no. A12345
การใช้ก่อน 9/12/550	
Amoxicillin	30 เม็ด
แอมoxicillin	วันแบ่งบรรจุ 9/12/549 lot no. A12345
การใช้ก่อน 9/12/550	
Amoxicillin	30 เม็ด
แอมoxicillin	วันแบ่งบรรจุ 9/12/549 lot no. A12345
การใช้ก่อน 9/12/550	

5.4 จะขึ้นหน้าจอสร้างป้าย ให้เราเขตข้อมูลมาวาง โดยนำ cursor วางตามตำแหน่งที่ต้องการแล้วกดปุ่มแทรกเขตข้อมูลผนวกเพื่อเลือกหัว column ของ excel มาวาง

5.5 เมื่อวางตำแหน่งเรียบร้อยแล้วตอบ OK จะกลับสู่หน้าจอตัวช่วยเหลื้จดหมายเวียน จากนั้นกดปุ่มแก้ไข จะถามชื่อแฟ้ม excel ทั้งกระดาษคำนวณ ตอบตกลง จะขึ้นแบบฉลาก ให้แก้ไขขนาดตัวอักษร, ตำแหน่งการวาง โดยสามารถดูสลับระหว่างแบบฉลากที่สร้างกับตัวอย่างฉลากที่ฟสานโดยกดปุ่ม

5.6 เลือกเมนูแฟ้ม -> ตั้งค่าหน้ากระดาษ สำหรับ Window ME เลือกเมนูขนาดกระดาษ -> กำหนดเอง (หากเป็น window XP สามารถเลือกชื่อกระดาษที่ตั้งไว้ที่ server properties ของ printers and faxes เช่น prepack สำหรับสติ๊กเกอร์ขนาด 4 รู)

กรณีฉลากยาแบ่งบรรจุ : กว้าง 10.11 cm สูง 5.1 cm

กรณีฉลากยาคนไข้นอก : กว้าง 10.41 cm สูง 5.1 cm

กรณีสติ๊กเกอร์ 3 รู : กว้าง 9.00 cm สูง 3.80 cm

จากนั้นเลือกเมนูขอบกระดาษแล้วตั้งค่าเหมือนที่กล่าวใน office 2003 และ office XP ข้อ 5.3

5.7 เมื่อได้ตำแหน่งที่พอใจแล้วสลับมาที่หน้าแบบฉลากจากนั้นบันทึกแบบฉลากไว้

5.8 ในการลงข้อมูล เมื่อลงข้อมูล lot

no., วันแบ่งบรรจุ ใน excel แล้วเปิดแฟ้มแบบฉลากใน word เมื่อกดปุ่มฟสานเป็นเอกสารใหม่ จะปรากฏฉลากที่ได้

5.8 การพิมพ์ฉลาก ให้นำ cursor ไปไว้ที่ฉลากที่ต้องการพิมพ์ เลือกเมนูแฟ้ม -> พิมพ์ ให้เลือกเครื่อง printer ที่ตั้งค่า properties ไว้ (ที่กล่าวในช่วงแรก) แล้วเลือกหน้าปัจจุบันและใส่จำนวนสำเนาที่ต้องการพิมพ์

วิจารณ์

การพิมพ์ฉลากยาในสติ๊กเกอร์ต่อเนื่อง โดยใช้โปรแกรม microsoft excel และ microsoft word ซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่มีในคอมพิวเตอร์ทั่วไปนี้ สามารถพิมพ์ฉลากยาได้หลากหลายด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องใช้โปรแกรมที่สร้างขึ้นสำเร็จรูปเพื่อพิมพ์ฉลากยา แต่วิธีการนี้ยังมีขั้นตอนค่อนข้างมาก และการตั้งค่าระยะต่าง ๆ ผู้นำไปใช้อาจต้องทดลอง print แล้วปรับค่าเช่นระยะขอบบน, ระยะขอบซ้าย เพื่อให้พอดีกับสติ๊กเกอร์ที่มี, ตำแหน่งที่ใส่สติ๊กเกอร์เข้าเครื่อง printer เนื่องจากเครื่อง printer แต่ละรุ่นจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของระยะการ load สติ๊กเกอร์เข้าเครื่อง หรือการตำแหน่งที่ใส่สติ๊กเกอร์เข้าเครื่อง อย่างไรก็ตามไม่จำเป็นต้องสร้างแบบฉลากใหม่ทุกครั้ง

โดยเมื่อสร้างแบบฉลากและตั้งค่าได้แล้วสามารถนำไปใช้กับแฟ้มอื่นได้โดยการรับข้อมูลแฟ้มที่ต้องการจากนั้นบันทึกเป็นชื่อใหม่ ปัญหาความไม่สะดวกอีกอย่างที่อาจพบ คือ ในการพิมพ์ฉลากยาแบบบรรจุหากใช้แฟ้ม excel ที่รวมชื่อยาหลาย ๆ ตัว เมื่อผสมแล้วจะต้องไปเลือกฉลากที่มีชื่อยาที่ต้องการพิมพ์ ซึ่งหากมีรายการยามากอาจทำให้เสียเวลาในขั้นตอนนี้อย่างไรก็ตามหากสร้างโปรแกรมพิมพ์ฉลากสำเร็จรูป เช่น สร้างโดยใช้โปรแกรม microsoft access ซึ่งมีข้อดีคือ สามารถเลือกชื่อยาและสร้างขนาดฉลากสำเร็จรูปไปได้ ผู้ใช้งานก็ต้องขอแผนโปรแกรมจากผู้สร้าง, การแก้ไขเพื่อพิมพ์ข้อความที่ต้องการจะมีขั้นตอนที่ยุ่งยากกว่าและไม่สามารถทำฉลากจากการผสมกับแฟ้มข้อมูลที่มีได้ การพิมพ์ฉลากยาโดยวิธีนี้จึงถือเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้ตามความต้องการ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ นพ.ชาย ชีระสุด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีสะเกษ, ภก.สมพร จันทร์จรัสจิตต์ หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลศรีสะเกษ, ภก.กฤษฎา บุราณ, เภสัชกรงานเภสัชกรรมการผลิต โรงพยาบาลศรีสะเกษทุกท่าน และคุณสำราญ ยุทธวราเลิศ โปรแกรมเมอร์บริษัท ไมโครรน์ พรินเทค แอนด์เลเบล จำกัด ที่ทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. การติดตั้งเครื่องพิมพ์. โปรแกรมฟรีแพคสำหรับวินโดวส์ version 2.6.0. กรุงเทพฯ: Modern Printech and Label computerized program; 2005.
2. วิภา เพิ่มทรัพย์, วศิน เพิ่มทรัพย์. คู่มือ Office XP ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น: 2546.
3. สิทธิชัย ประสานวงศ์. รวมสุดยอดโปรแกรมเล่ม 9 Microsoft office 2000. กรุงเทพฯ: ซอฟท์เพรส: 2543.